Articulus tertius Secundi tractatus.

Contra tyrannū permulta.

publicos: desertoresq; militie: pro quiete communi exercende vltionis: idest vindicte ⁊c. ⁊ in.c.preall. in nomine dicitur orbis terrarum pugnet contra eum ⁊c. ⁊ omnis audientia illi interdicitur: vt ibidem: igitur ⁊c. ¶ Quoniā ꝓo dictus propria temeritate: sine quauis potestate: per variata commenta (vt pretactum est) regimini regni se intrusit sub confictis nominibus contra: ⁊ preter voluntatem regis: ⁊ illustris eius vnigeniti: ⁊ magni regij consilij supremos: officiarios: ⁊ palatinos alios: ac viros alios regni preclaros ⁊ prudētes per stragem horrendam seditionem perimendo: ⁊ bona cunctorū rapiendo: ecclesias violando: ⁊ ecclesiastica bona diripiendo: ⁊ aliter hostiliter: ⁊ cum armis regnum destruendo contra rem publicā: ⁊ bonum commune se opponēdo guerram hostiliter contra dictum vnigenitum: ⁊ eius fideles diutius faciēdo. sequitur et aperte ostenditur: ꝙ est tyrannus crudelis[a] non enim intrauit per hostium in ouile ouium: ideo fur est et violentus latro. Joan.x. nam per seditionem: strages: ⁊ populariū viliū exclamationem (sicut predictum est) illud regimen occupauit: ⁊ consequēter vt tyrannus est penis legitimus: ⁊ canonicis plectend⁹ hec enim actus sunt tyrannorum: ſm philosophum ⁊ Egidium de regi. princi. lib. iij. Igitur: talis censendus est: nā ex factis ⁊ dict; talis quis esse ꝓbatur. vt. l. is qui. de tutori. ⁊ cura. da. ab his. A fructibus eorum: cognoscetis eos ⁊c.

¶ Secundi Tractatus Finis.

a ¶ Tyrannus crudelis. De tyranno loquitur Bal. in. l. ij. col. xij. in versi. sed nūquid. C. de ser. ⁊ aqua. vbi dicit: ꝙ armatur pars populi contra fortem tyrannum: qui ciuili gladio domari non potest. idem Bal. in. l. decernim⁹. in prin. C. de sacrosanct. ecc. vbi dicit: ꝙ quāuis reges sint de iure gentiū. l. ex hoc iure. ff. de iu sti. ⁊ iu. Si alius accipit ibi dominum cōtra voluntatem regis: vel principis: ille tyrannus est: nā vsurpatoria dominia vocantur tyrannides. Ceterum de tyranno: scribit Polyti. lib. vij. cap. xvij. ⁊ Luc. de pēna in l. militaribus. col. j. ⁊. ij. de decur. li. x. C. vbi dicunt: ꝙ tyrannus est: qui violenta dominatione populum premit: qui nihil actum putat: nisi leges euacuet: ⁊ populum deuoret in seruitutē: verus autem princeps pro legibus: ⁊ libertate populi pugnat. Est enī princeps verus: imago dei. tyrānus est aduersarie fortitudinis: ⁊ luciferarie prauitatis imago. Origo tyrāni iniquitas est: ⁊ de radice mala: pestifera pullulat arbor securi qualibet incidēda: caput tyranni est: imago diaboli: anima heretici: schismatici: sacrilegi: ⁊ vt vtar verbis Plutar. anima prefecti legionum impugnantis. l. domini. cor concilij impij quasi senatus iniquitatis. vnde tempore tyrannidis consurgunt: ac pullulant hereses: ⁊ libertates ecclesie subuertuntur. in aut. decernimus. C. de sacrosan. eccle. Item nuptie contrahunt inceste. l. fi. C. de ince. nup. Et breuit ꝓpriū tyrānorū est ciuitates desolatas facere: sacra ꝓdari: res pub. ānihilari: q̄a sub tyrā. res pu. nulla est: ſm Tul. in. j. offi. li. Juste itaq; tyrān⁹ occiditur (licet quid vel timidi: vel nimium iusti. dicit Luc. de pen. in. l. fi. publi. le. vel cō su. lib. xij. C. dicant oppositum) sicut filius Dauid Absalon: fuit iuste extinctus: vt pacem paterna domus haberet: sic ⁊ tyrānus iuste necatur: ⁊ pater celestis de ipsius interitu consolatur. nam ⁊ fracta pace tyrannus Sysira: per Joel mulierem iuste legitur occisus: vt habetur Judi. v. ca. Merito putatur hec quidē non iniuria istū talem tyrānum tyrannico modo iniustitias faciētē (ex quo non est verus ⁊ naturalis domin⁹) per alios regnicolas expelli posse. vñ elegāter legitur Sapiē. xvj. ca. oportebit enim illis: sine excusatiōe quidē: superuenire interitū exercētib⁹ tyrannidē. Grego. moraliū. xij. c. Numer⁹ annorum tyrannidis eius iunctus est. Sene. traged. j. ꝙ ciuibus tenetur inuitis (scias) strictus tuetur ensis. idem Sene. in Tantalo. Iniqua nunq̄ imperia retinētur diu. Idem trage. j. Violēta nemo imperia continuit diu Moderata durant. Aristote. polyti. lib. v. ca. vij. Si per tyrannidem principatur aliquis vel per violentiā: iam ex hoc tyrannus videtur esse: non volētibus mox non erit. Sene. trage. j. Victima haud vlla amplior pōt: magisq; opima mactari Joui: q̄ rex iniquus: qui tyrannus est. Anto. corse. in tracta. de pote. ⁊ excel. regia. q. iij. dicit: ꝙ ille qui sub quodam velamine non iuste principatur in ciuitate: vel fecit sibi fieri aliquem titulum (cui nulla quasi iurisdictio inest:) puta fecit se creari dominum vexilliferum: vel confalonerium: vel facit sibi committi regimen: aut custodiam totius ciuitatis: vel facit se fieri capitaneum vel iniuste occupat sibi nomen regium. Hic tyrannus est. licet apud antiquos pro bono principe tyrannus acciperetur. Vergilius poeta excellentissimus. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni. Usus deinde obtinuit: vt pro eo demum poneretur: qui dominatu crudeliter abuteretur.

retur.ſm Bar.in trac.de tyrā.col.j.in prin. vnde Tulli.lib.offi.iij.in tyranni deteſtationem eleganter inquit:nulla nobis eſt ſocietas cum tyrannis:ſed potius ſumma diſtinctio.neq; contra naturam eſt expoliare eum(ſi poteſt) quem etiam honeſtū eſt necare:atq; h' genus peſtiferum:et impium ab hominū cōmūitate exterminandum:quid tantū(ait Seueri.de philo.conſola.lib.j.metro q̄rto.) miſeri ſeuos tyrānos mirantur ſine viribus furētes:nec ſperes aliquid nec extimeſcas quicq̄ exarmaueris impotētis iram.at q̄ſquis trepid' pauet vel optat q; non ſit ſtabilis:ſuiq; iuris abiecit clypeū:locoq; nectit(qua valeat trahi)cathenam. Dātes Florent.ſuo in vernaculo:poeta laureatus inferni canti.

Io vedi gente ſotto in fin al ciglio
El grand centauro dixe e ſom tyranni
Quini ſe piangon li ſpietati danni
Quini e Alexandro:⁊ Dionyſio fero
Che fe Secilia hauere doloroſe anni.

Plutar.verus vita ⁊ moribus philoſo.in libro de regi.princi.per.x.capitula:ſine titulos:late de tyranno ſcribit:quem refert de verbo ad verbum.et,omnino ſequitur eum aliquib' iuris fulcimētis Bar.in ſuo trac. de tyrā.col.vj.⁊.vij.vbi connumerat.x.modos:ſeu actis ex quib' apparet quē eſſe tyrannū in ſum.de tyrā.Et multiplici ei' ſpecie ad ſaturitatē vſq; remitto ad Bar.in ſupradicto de tyrā.tract.vbi ponit de tyrāno xij.q̄ones. Panor.i.c.P.⁊.G.de offi.dle.co.ſi.vbi dicit iudicia agitata p tyrānos nō valere:p text.quē ad hoc reputat ibi ſing.in.l.ij.ff.de iudi.⁊ idē i.c.olim.le.iij.d' reſ.ſpo.idē Panor.i.c.ſi.§.j.vt li.ñ ꝯt.idē Panor.i ꝯſi.lxi.ibi q̄rto optie faciūt.idē Panor.i.c.licz de euitāda.de elec.co.x.Io.de ana.in.c.j.col.j.⁊.ij.d' ſchiſma.li.Iob ca.xv.Iuue.ſat.iiij.Bal.in l.ſacri.vbi ponit:qua pena tyrannus puniat C.de di.reſ.idē Bal.in tract.ſchiſ.co.iiij.p.to.an.ij nouel.i.c.ñ min'.d' imu.ec.⁊ ꝯpuis loq.d' tyrāno bōa ſit materia ſz Lu.d' pē.i.d.l.militarib'.co.fi.ñ tñ decet illo mēbranas āpli' occupari:q̄(puſq̄ loq̄ndi materia)ꝯficerēt.ſz ſi te dlectat āpli' videre:⁊ pter pmiſſa multa:pleraq; legere vide Aug.ij.li.de ciui.dei.Ariſt.viij.ety.per docto.in clemen.j.de bapti.⁊ eius effe.per Luc.de pen.in.l.j.de decu.li.x.C.per ſeu in locis.ā.ſtatim all'.Quare ex pmiſſis Ioannem Burgūdum iuſte fuiſſe occiſum quis nō dicet velut iniquū tyrānū ⁊ mortuū.

¶ Tractatus Tertius.

¶ Diuiſio iſtius.

PReſtat examinare tertium tractatum:in quo agetur:an obediētes:⁊ adherentes dicto duci:et non obedientes regi:et eius vnigenito rebelles:inobedientes:ac infideles:⁊ proditores dici merecantur:et vt ſic tanq̄ tales veniant puniendi:qui vtiq; tractat' per decem articulos perſtringitur. ¶ Primus articulus erit ad que teneantur ſuppoſita regni:regi:⁊ regno. ¶ Secundus:qd eſt fidelitas. ¶ Tertius:in quibus conſiſtit fidelitas. ¶ Quartus:an fidelitas:reuerentia:ac obedientia regi debite:ſimili modo debeat inclyto domino:dalphino eius primo genito:rege viuente. ¶ Quintus:an perſone eccleſiaſtice teneantur regi:⁊ eius vnigenito ad fidelitatem:⁊ obedientiam:et omnes ſpecies eius:atq; ad reuerentiam:⁊ quomodo:et qualiter:et an ſimiliter:ſicut ⁊ ſeculares. ¶ Sext':de infidelitate:proditione:ac rebellione quid ſint:⁊ de ſpeciebus cuiuſlibet per concluſiones:pro apertiori huius tractatus examinatione ponentur declarationes. ¶ Septimus:an proditio:infidelitas et rebellio:et crimen leſe maieſtatis cōmittantur ſiue cōmitti poſſint contra regem:aut qualiter ⁊c. ¶ Octauus:an ex quibus iuxta facti ſeriē patrie:⁊ ville:ac regni ſuppoſita commiſerint infidelitatem:rebellionem:crimenue leſe maieſtatis contra regē:et dominum dalphinum ⁊c. ¶ Non':an ſint efficaces excuſationes:que proponūtur per alienas villas ſuppoſita regni:vel ne. ¶ Decim':quibus plecti debeant ville:ciuitates:loca:⁊ ſuppoſita regni que rebellionem:infidelitatem:⁊ alia crimina commiſerunt ⁊c.

¶ Primus Articulus Tertij Tractatus.

PRimum examinantes articulū quo queritur ad quid teneant ſuppoſita:ſiue membra myſtica:regni regū capiti ſuo myſtico:⁊ eius vnigenito:dico:q ad duo:principaliter tenentur:videlicet ad fidelitatem:⁊ reuerentiā. Primum probatur in feudis:q̄liter vaſal.fid.iura.de.vbi dicit tex.iſte qui nihil tenet in feu.ſed ſolum ſub iuriſdictione regis eſt:iurat fidelitatē:vt ibi.⁊ ſic ad illam tenet.pro quo in extraua.ad repri.vbi dicit text':ruptis fidelitatis ab eius